

MARTIN GOFFA

VYKOUPENÍ

MLADÁ FRONTA

Vykoupení

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.mf.cz

www.e-reading.cz

www.palmknihy.cz

MLADÁ FRONTA

Martin Goffa

Vykoupení – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

MARTIN GOFFA

VYKOUPENÍ

MARTIN GOFFA

VYKOUPENÍ

MLADÁ FRONTA

© Martin Goffa, 2018

ISBN 978-80-204-4435-6 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-204-4980-1 (ePDF)

ISBN 978-80-204-4979-5 (ePUB)

ISBN 978-80-204-4981-8 (Mobi)

Prolog

Přemýšlej.

Přemýšlej, člověče.

Napij se a přemýšlej. Co ještě můžeš ztratit? A co může kdo získat?

Vždyť už jsi stejně přišel o všechno... Ale pořád ještě se můžeš vykoupit. Lidi zapomínají, je úplně jedno, co si budou myslet. Určitě nic horšího než to, co už si myslí teď.

Ale rodina...

Co rodina? Co by... Vykoupíš je ze všech problémů, do kterých jsi je dostal. Jo, dostal jsi je tam ty, jen ty, nikdo jiný, tak už si to konečně přiznej. Aspoň jednou se zachovej jako chlap a přiznej si to. Nikdo z nich nenese vinu, jen ty. Ty! Nemáš se nač vymluvit. Možná bys chtěl, ale nemáš. Nikdo z nich ti nijak neublížil, nikdo po tobě nic nechtěl, přesto jsi je s sebou zatáhl do sraček.

Podívej se na sebe. Co z tebe zbylo? Troska. Vzpomeň si, jaký jsi býval. Chlap, na kterého se dalo spolehnout. Ale teď? Nikdo s tebou nechce mít nic společného. A stejně, jak se lidi dívají na tebe, dívají se i na Katku a na děti. Jen kvůli tobě. To tys je dostal dolů. Čím se provinili oni? Trpí za tebe. Trpí, tohle si taky přiznej!

Vzpomeň si na to, jaká bývala Katka veselá holka. Všichni ti ji záviděli, všichni do jednoho. Mohla mít, na koho si

ukázala, ale bůhví proč si vybrala tebe. Co na tobě vlastně viděla? To ví asi jen ona. Jenže to už je dávno, teď je z ní jenom stín, kterému se roztřesou ruce pokaždé, když někdo zazvoní. Tohle jsi z ní udělal, člověče.

A děti? Ty se za tebe stydí, to je vidět na první pohled. Možná že jsi je kdysi přivezl z porodnice, utíral jim zadky, učil je chodit a jezdit na kole, jenže to všechno už je pryč. Teď jsou dospělé a na nic z toho už si nepamatují. Zato ale nikdy nezapomenou, jak jste se s ostudou museli přestěhovat ze svého domu do dvoupokojového kamrlíku v bytovce. Vždyť tam pro čtyři lidi ani nebylo dost místa!

No tak přemýšlej, sakra. Není čas jim to všechno vrátit? Zbavit je starostí, které jsi jim nadělal? Je těžké si to přiznat, ale... Nikomu chybět nebudeš. Jasně, poplácou si, ale co je to proti tomu, že pak už budou žít konečně v klidu? A ty jim ten klid dlužíš!

Přemýšlej.

Napij se a přemýšlej. Život vás čtyř nestojí za nic, ale když uděláš tu správnou věc, Katce a dětem pomůžeš. A ty jim pomoci musíš, je to tvoje povinnost! Můžeš napravit všechny chyby, které jsi udělal, tak nad čím ještě váháš? Bud' rád, že máš takovou možnost. Co by za ni jiní dali?

Není to tak dávno, cos prosil boha, že chceš umřít. Tak to udělej! Vykoupíš tím tři lidi, kterým jsi zničil život. Teď jim ho můžeš vrátit.

Nad čím váháš? Ty to prostě udělat musíš!

Napij se, člověče, napij se a přemýšlej.

Přemýšlej!

1.

Byl čtvrtek, všední den jakéhosi týdne na přelomu jara a léta. Kanceláři se rozlézala stejná zatuchlost jako v mém životě. Zanedlouho mi bude pětačtyřicet a poslední rok jsem strávil... Vlastně ani nevím jak. Pamatuju si z něj jen několik soudních stání s člověkem, který mi vtrhl do života, rozmetal ho na kusy a zase zmizel. A mně nezbylo než ho hledat, protože kdybych to nedělal a nehybal se, přestal bych dýchat. Rád bych řekl, že když jsem ho pak našel, bylo to jako vysvobození z klece, jenže tak to není. Něco takového můžete číst v románech, v reálném světě stojíte i dál po kolena v bahně a jen pozorujete spěchající nažehlené lidi, kterým nestačíte a už nikdy stačit nebudete.

„Hej, Miko,“ probral mě ze zamyšlení Tony a loupl očima ke čtyřicátnici v kostýmku, která na mě zírala přes obroučky svých kostěných brýlí.

„Ptám se, jestli máte na mého klienta ještě nějaké otázky.“ Její plochý hlas ladil s jejím plochým hrudníkem a plochým charakterem. Chyběla jí jen gestapácká čepice. Klient, o kterém hovořila, byl asi dvacetiletý blb, nácek a zloděj. Ta první věc bohužel trestná není vůbec, ta druhá občas a kvůli té třetí teď seděl v naší kanceláři. Na sobě košili s krátkým rukávem, na pravé paži mu vyčuhoval

kousek haknkrojcu. Ne celý, takovou odvahu ten pitomec zase neměl, jen nás chtěl popíchnout. A schovával se přitom za ženskou.

„Ne, žádné otázky už nemáme,“ ucedil jsem. Neměli jsme je vlastně od začátku. Tedy, napadala nás jich spousta, ale věděli jsme, že stejně nedostaneme žádnou odpověď. Tenhle hrdina sice vykradl jeden panelákový byt, jenže nám zoufale chyběly jakékoli důkazy, takže jsme mu to nemohli dokázat. Jediné, co jsme mohli, bylo trochu ho podusit a nechat zaplatit účet za advokáta.

„Vlastně možná ještě drobnost,“ zkusil Tony chytit za pačesy poslední šanci. „Co to má váš klient na paži, paní doktorko? Odtud to vypadá jako hákový kříž.“

Obhájkyně zrentgenovala blbečkovu ruku, prstem si upravila brýle a probodla Tonyho očima.

„Odtud to zase vypadá jako svastika, symbol štěstí, který už několik století před naším letopočtem uctívali v jihovýchodní Asii a dodnes ho například v Indii najdete na každém rohu.“

„Máte rád Indii?“ zašklebil se Tony na blbečka.

„Cože?“

„Indii. Ve slovníku hned za idiot, imbecil a impotent...“

„Tak to by stačilo,“ zvedla se ze židle frau Eichmannová a naučeným pohybem nám hodila na stůl vizitku. „Pokud budete potřebovat s mým klientem ještě mluvit, o čemž dost pochybuju, zavolejte nejdříve mně.“

„Jawohl,“ odvětil jsem a kývl na Tonyho, ať ta dvě individua co nejrychleji vyprovodí z naší kanceláře.

Kde jsem to předtím skončil? Nohy v bahně a kolem spěchající nažehlení lidé, na které můžete jen zírat, protože jim nestačíte a už nikdy stačit nebudete. Jo, přesně tak to je. Na jakýkoli pohyb potřebujete dvojnásobek síly, nemůžete se rozeběhnout, nemůžete povyskočit. S nohama po kolena v bahně se nemůžete ani smát.

Tereza zemřela loni v únoru, v listopadu jejího vraha odsoudili. Říkám vraha, i když to de iure žádný vrah není, protože odsouzen byl jen za ublížení na zdraví s následkem smrti. On přece nikoho zabít nechtěl, všechno to byla jen nešťastná náhoda.

Vstal jsem a šel otevřít okno. Potřeboval jsem vyvětrat kancelář po té verbeži, která nám tady právě hodinu začláněla. Dovnitř vtrhl čerstvý vzduch a ofoukl mi tvář. Přesněji řečeno mi ofoukl vousy, protože jsem v poslední době poněkud změnil vizáž. S nohama v bahně se člověku nechce dělat spousta zbytečných věcí. Mluvit, holit se, maskovat šednoucí vlasy krátkým sestřihem. Pospíchat. Sportovat. Za posledních dvanáct měsíců jsem zestárl rozhodně víc než o rok, ačkoli můj život se zpomalil. Chuť na víno mám pořád stejnou, ale když mi v lednici dojde, už pro něj neběžím do nejbližšího obchodu jako dřív. Víím, že ho tam budou mít i zítra. Některá z mých oblíbených triček mi začala být těsná, visí v rohu skříně a já jim nemůžu slíbit nic konkrétního. Nejbliž to zatím mají do kontejneru pro charitu.

Víc čtu. Knihy, které napsali lidé moudřejší, než potkáváte dnes. Ovidius, Voltaire, Lao-C'. Netvrdím, že jim rozumím, ale aspoň se o to pokouším. Mám k tomu mimochodem skvělého společníka. Vzal jsem si od mámy zpátky Dustyho, kterého jsem si u ní odložil, když jsem letěl na druhý konec světa vyřídit tu záležitost s Tereziným vrahem. Jo, vrahem, já tohle slovo použít můžu.

Takže Dusty, můj pes co vypadá spíš jako kříženec kuny a krtka, se už zase válí na svém obvyklém místě ve výklenku pod knihovnou a předstírá, že všechny ty klasiky pečlivě hlídá. Jde nám to spolu stejně skvěle jako dřív. Jasně, chybí mu panička, ale nevyptává se. Psi naštěstí neumějí mluvit, na rozdíl od lidí, kterým byste některé otázky nejradši nacpali zpátky do krku i se svým podpatkem.

2.

Za zády mi bouchly dveře a vzápětí jsem uslyšel, jak Tony třískl šanonem o stůl.

„Tenhle týden je fakt k zblití,“ plival kolem sebe vztekle a já mu to neměl čím vyvrátit.

V neděli jsme museli zvednout zadky z gauče a neplánovaně vyrazit do Ostravy, kde uniformy při náhodné kontrole sebrali chlápka, po kterém jsme už tři měsíce páslí. V pondělí dopoledne už byl zase v prachu, protože ač podezřelý nejmíň ze šesti vykradených bytů, soudce ho odmítl vzít do vazby. Neshledal k tomu prý důvody. A my teď toho dobráka můžeme začít hledat nanovo.

Úterý jsme s Tonym strávili u soudu. Přál si nás tam obhájece osmkrát trestaného vloupače a snažil se nám přišít, že jsme prý přiznání jeho klienta získali nátlakem. Nezískali. Ale těch pár facek si tímhle předplatil pro příště. No a dneska náciček se svou valkýrou, případ, který kvůli chybějícím důkazům skončí odložený v archivu.

„Jo a ve dvě je porada,“ zamumlal ještě Tony.

„Tisíc padesát,“ odvětil jsem a stále se přitom koukal z okna.

„Cože?“

„Jednou týdně porada krát počet let, co už dělám tuhle práci, a vychází mi tisíc padesát. Plus mínus. Tolikrát už

jsem poslouchal tytéž kecy, který mě čekají za chvíli. Pořád dokola.“

„Co tím chceš říct?“

„Že kdybych to kdysi dávno věděl, nic mě tu neudrží. Ale nikdo mi to neprozradil. Takže to teď říkám tobě, vypadni někam do světa, dokud jsi mladej.“

„To určitě vezmu vážně od chlapa, který už byl v civilu, ale stejně do týhle kanceláře přilezl zpátky.“

Zamručel jsem, ať si trhne nohou, a zmizel na chodbu. Tam jsem klepl na dveře Roberta Celdy a pozval se dál.

„Co chceš?“ zavrčel a koukal do nějakých lejster.

„Panáka,“ odvětil jsem a otevřel jeho soukromou lednici. V láhvi Grant's šplouchalo ještě na tři prsty a já se začal rozhlížet po skleničce.

„Nezdá se ti, že to přeháníš?“

Nevěděl jsem, jestli mluví o pití, o pití v práci nebo o pití v jeho šéfovské kanceláři, tak jsem tu otázku nechal bez odpovědi.

„Chceš taky?“ zeptal jsem se, když jsem namísto jedné prázdné skleničky našel dvě.

„Ne. A nezacláněj tady. Schovej tu flašku tam, odkud jsi ji vzal, a vypadni.“

„Vlastně jsem ti přišel říct, že kašlu na poradu. Stejně jsem tu zítra nadlouho naposled, takže plány na příští týden mě fakt nemusejí zajímat.“

Robert po mně chvíli cestoval očima a zřejmě propočítával, jestli stojí za to zkoušet uplatnit šéfovskou autoritu. Nestálo.

„Výjimečně máš pravdu,“ přikývl a dál už si mě nevšímal.

Dopil jsem, schoval láhev i se skleničkou a vrátil se do své kanceláře. Robert byl dobrý šéf. Kdokoli jiný by mě nejspíš už dávno vyhodil, ale on se držel. Neměl to se mnou v poslední době lehké, ale moc dobře si pamatoval, že na mě byl vždycky spoleh. Vlastně jsem na našem oddělení nejdéle ze všech, i on přišel až několik let po mně. Nikdy jsem se ale nedral nahoru, byl jsem spokojený se svým kanclem,

svým partákem a svými případy, takže z mé strany Robert žádné ohrožení necítil a v téhle rovnováze jsme oba nerušeně fungovali.

„Pojedeš se mnou ještě zítra na ten Bytíz?“ zeptal se Tony.

„No jasně,“ přikývl jsem. V příbramské věznici nás čekal výslech člověka, který ještě nikdy nikomu nic neřekl. Bylo mu šedesát, odsezeno měl po malých troškách skoro pětadvacet let, ale většího optimistu aby člověk pohledal. Bude to jako vždycky, přijedeme, pokecáme, on se nám slušně omluví, že by rád pomohl, ale nepráská na cizí, natož na sebe, a my zase vycouváme do Prahy. Podobných sezení jsem s ním měl za sebou už nejmíň deset a to zítřejší se v ničem lišit nebude. Nejspíš by stačilo, aby tam Tony zajel sám, ale nechtělo se mi poslední den před dovolenou tvrdnout v kanceláři.

„Takže budeš pryč dva týdny?“ ujistil se Tony, jak dlouho zůstane na všechno sám. Ale popravdě, sám na to byl už víc než rok. Většinu naší práce zastal on, já se jen klouzal v jeho závěsu. Ale nestěžoval si, snad mi tak oplácel dobu, kdy jsem si ho po příchodu na kriminálku vzal pod křídla a naučil ho všechno, co bylo třeba. Tony je dobrý polda a troufám si říct, že jsem ho k tomu vycepoval.

„Dva týdny,“ přikývl jsem. Nechystal jsem se daleko, jen do rodných Mokřin. Vezmu psa, tašku, nové staré auto a vyrazíme na Moravu. Máma odjíždí do lázní, takže mi zůstane domek, komora nacpaná jídlem a ticho, jaké bych v Praze na Smíchově mohl prodávat.

Měl jsem v plánu užít si dva týdny klidu a samoty. Dva týdny s nohama na stole a výhledem do polí, dva týdny vína, knížek a poklidného bezčasí.

Dodnes přemýšlím o tom, jestli bych do Mokřin odjel, kdybych věděl, co všechno mě tam čeká. A co víc, dodnes nevím ani to, zda jsem udělal dobře, když jsem se začal plést do věcí, do kterých mi nic nebylo.

Jenže co je těžší? Přiznat někomu právo na pomstu, anebo to právo před ním zatajit?

3.

Světla, která z nedaleké vesnice probleskovala mezi stro-
my, se kolébala v podivném tanci. Některá se vlnila, jiná
uhýbala a další byla přitahována pohledem muže, jehož
postava se vzpínala v měsíčním jasu. Noční vzduch voněl
a objímal vše živé i neživé podivným teplem. Byl z něj cítit
život, každá jeho molekula by dokázala zachránit tonoucí
a trdnomyslné.

I muž, který se díval zakalenýma očima kamsi před sebe,
tu zvláštní vůni vnímal. Napínala mu plíce i svaly k prask-
nutí, a on si byl stále více jistý tím, že ať už udělá dnes v noci
cokoli, všechno se změní k lepšímu.

Přemýšlej, říkal si.

Přemýšlej. Co ještě můžeš ztratit?

Zavrávorál. To přece nejsou jeho slova... Anebo ano? Udě-
lal několik nerozhodných kroků vpřed, ale klopýtl a padl
na kolena. Do dlaní se mu zaryly ostré kamínky a rozedraly
mu kůži.

Přemýšlej. Vstaň a přemýšlej, na kolenou toho moc ne-
vymyslíš.

Chtěl se zvednout, ale nešlo to. Jakmile se pokusil vztyčit,
nějaká síla jím smýkla na stranu a myšlenky se mu v hlavě
sesypaly na jednu hromadu. Zavřel víčka a stiskl je. Zdálo
se mu to, anebo mu čísi ruce pomohly vstát? Ale možná

v sobě jen znovu našel sílu, vždyť dobře ví, co musí udělat. Jak znělo to slovo? Vysvobození? Ne, to není ono. Smíření? Možná. Vybre... Zavravoral, ale tentokrát neupadl. Vybre... Cítil, jak mu po bradě stéká slina, tak si ji rozmáchlým gestem utřel rukávem. Vybřednutí? Ne, ještě jinak...

Zastavil se. To přemýšlení nad neznámým slovem ho vyčerpalo tak, že si potřeboval odpočinout. Vysílením nemohl ani stát, pomalu se sunul k zemi. Nejdřív se o ni opřel dlaněmi a pak se s zuchnutím posadil. Kolíbal trupem, po bradě mu tekla další várka napěněných slin a tentokrát se k nim přidaly i slzy.

Pochopí ho? Už jsou dospělí, Dan i Lída, už vědí, že někdy všechno nejde zrovna podle šablon a naivních představ. Jsou chytrí, s Katkou je vychovali dobře, přesto... Pochopí něco takového? Dojde jim, že to udělal pro ně?

Přejel si dlaní přes obličej a rozmazal si po tvářích slzy. Pochopí aspoň děti, že není blázen? Že tohle není nic jiného než... Vykoupení! To je to slovo! Kde k němu vlastně přišel?

Přemýšlej, člověče. Kde jsi k tomu slovu přišel? Kde jsi přišel k tomuhle nápadu, sotva vteřina bolesti, možná ani ta ne, a pak konečně klid? Všechny starosti zmizí, zbude jen nekonečné ticho, stébla trávy, mlčení hvězd, chladivý dech měsíce... To všechno už čeká, jen vteřina bolesti a pak tma.

Vykoupení, tak zní to slovo.

Neznámá síla ho opět zvedla na nohy. Snad to byly ruce andělů, které mu pomáhaly v jeho cestě, snad dlaně posledních přátel, kteří mu ještě zbyli, nevěděl to a ani nad tím nepřemýšlel.

Dostal se na kamenný násep, země pod jeho nohama uhýbala, ale dobrotivé ruce ho nenechaly znovu padnout. Tekly mu slzy, ale usmíval se. Není to tak, že ho všichni opustili, pořád má ještě spřízněné duše. Má Katku a děti, pro které udělá to, co jim dluží. Ano, tak mu to dnes říkal ten hlas. Hlas, který mluvil o vykoupení. Odkud přišel? Z nebe?

Chtěl se podívat vzhůru k noční obloze, ale jakmile zvedl hlavu, zatočil se s ním celý svět, upadl nejdříve na záda a pak se udeřil temnem o něco mimořádně tvrdého. Několikrát stiskl silně víčka a s námahou se posadil. Před očima se mu jako na nějaké šílené pouti točila obrovská žhavá kola, ne a ne se ztratit. Naopak, svítila stále ostřeji. Do uší se mu začal drát nesnesitelný hluk a mačkal mu mozek tak silně, až si musel vzít hlavu do dlaní. Netušil, že vykoupení, na které tak netrpělivě čeká, bude mít podobu řvoucí pekelné bestie. Její tlama se blížila, cítil její dech, který páchl asfaltem a horkým železem, tiskl si dlaně na uši, aby unikl zvířecímu supění.

Ne! Tohle už dál nesnese, ten žár a kravál se nedají vydržet, musí se zvednout a jít té bestii z cesty, protože nic jako vteřina bolesti téhle stvůře nemůže stačit! To monstrum ho roztrhá na kusy, roznese jeho kosti po kraji a veškerá bolest, které se chtěl zbavit, jen znečistí okolní půdu, zamoří ji, později vyklíčí a už nikdy nezmizí!

Z posledních sil se zvedl na kolena. Když té bestii uhne z její narýsované cesty co nejrychleji, možná si ho ani nevšimne. Proběhne kolem, mine ho a bude se řídit dál, až se ztratí někde za obzorem.

Vzepřel se na dlaních a vstal. Dýchal tak silně, že na okamžik dokonce přehlušil i supění blížícího se železného zvířete. Nabral do plic vzduch a ucítil, jak se mu dmou prsa.

Stačí jeden krok. Jediný krok stranou a zmizím ve tmě, nikdo se přece nemůže vykoupit takovouhle bolestí, to je jenom...

Ale strážní andělé ho odejít nenechali. Pomohli mu v jeho malomyslnosti, dohlédli na to, aby necouvl před svou odpovědností. Zadrželi ho, oslepili, ruce přimáčkli k trupu, nohy proměnili v kámen. A když pak jeho tělo konečně splynulo s bestií v jedno, potichu se vytratili v měsíčním světle.

4.

Hodiny ukazovaly něco kolem čtvrté a do svítání zbývalo ještě pár desítek minut. Mladý strážmistr stál u kolejí a otráveně se rozhlížel kolem sebe. Hledal místo, kam by se mohl posadit, ale žádné nenacházel. Padla rosa a tráva byla mokrá, v okolí se tyčily vzrostlé stromy, nikde žádný pařez nebo poražený kmen. Nádraží s lavičkou bylo na jednu stranu po trati tři kilometry, na tu druhou dokonce osm. Nezbyvalo mu nic jiného než přešlapovat nebo si krátit čas přecházením tam a zpátky.

Kolegové z výjezdu dorazí, až se rozední, potmě by tady byli naprosto zbyteční. Zatím je tu nejvyšším pánem on, mladý kádr, který uniformu vyfasoval sotva před několika měsíci. Ale teď má zodpovědnost. Stojí uprostřed lesa a hlídá místo činu. Do chvíle, než bude možné provést ohledání, střeží mrtvé mužské tělo. Jestli se najednou objeví nějaký čumil, odkáže ho do patřičných mezí. Vyžene každého, kdo by si chtěl zkrátit cestu přes koleje tak jako tady ten nešťastník. A stejně tak kdyby se tu najednou vyrojili novináři...

Sakra, jen to ne! Jen ne novináři. Vůbec netušil, co by si s nimi počal. Nikdo mu neřekl, co v takovém případě dělat. Před půlhodinou ho tady vysadili a poručili mu, že u toho přejetého chlapa musí počkat a nikoho nepovolaného

k němu nepouštět. Až se rozední, přijedou kolegové z kriminálky, technik a nakonec i pohřebáci. Lékař už tady byl, ve světle baterky koukal na tělo ve stavu, který vylučoval jakoukoli šanci na přežití.

Policii zavolal strojvůdce nákladního vlaku, který muže zachytil. Strážmistr pocházel z okresního města, odkud vlak vyjížděl, a proto věděl, že tohle místo už má minimálně jeden zápis v černé kronice za sebou. Trať vedla lesem mezi vesnicemi a cestu si tudy lidé zkracovali poměrně často. Jenže dnes, dnes to bylo jiné. Aspoň pro něj, protože tohle byl jeho první mrtvý. První, se kterým je v tak těsném kontaktu. Jen oni dva, les, rosa, měsíc a hvězdy. Nikde kolem živá lidská duše.

Muž ležel na pražcích tváří dolů, na sobě měl džíny a kostkovanou košili. Jeho boty stály v kolejišti v místě, kde se s vlakem střetnul. To strážmistra fascinovalo ze všeho nejvíc. Samozřejmě slyšel o tom, že při mohutném nárazu dojde ke smrštění svalů a nebožtíka to zuje z bot, ovšem vidět něco takového na vlastní oči... Když jeho velitel odjel, tak neodolal a na mobil si pořídil několik fotek. Vlastně mu to nepřípadlo ani nijak morbidní, totéž přece udělá technik, až sem později dorazí.

Podíval se k obloze, která byla zase o něco světlejší než před chvílí. Odhadoval, jak dlouho bude muset ještě čekat. Nejen že se neměl kam posadit, bylo to samozřejmě daleko horší. Když na něj předtím na služebně křikli, ať se rychle sbalí, protože jedou k mrtvole, zapomněl na cigarety. Teď nervózně přecházel od trati ke stromům a zpátky a sakroval jako špaček. Několik stovek metrů odtud odpočívala vlaková souprava, ale on si z místa činu netroufal odejít. A navíc, bůhví jestli ten mašinfiřa vůbec kouří.

Nakonec to nevydržel, zastavil se očima na ležícím těle a kousl se do rtu. Pak se pro jistotu rozhlédl, ale když neviděl nic podezřelého, dřep si k mrtvému a prošacoval ho. Jenže dnes měl prostě smůlu, na krabičku cigaret nenarazil.

„Do háje,“ zavrčel strážmistr, vstal a odplivl si do trávy. Přestávalo ho to tam bavit. Hlavně ať už dorazí výjezd a pohřebáci, rád by konečně vypadl. A vůbec, ať klidně přijde i někdo z televize, třeba bude mít cigára.

Co je tohle za práci, sakra? K poldům se přece dal proto, aby mohl zatýkat drogové dealery a řešit vraždy. Namísto toho stepuje u mrtvoly chlapa, který neumí přecházet koleje.

Vyndal z kapsy telefon a spustil na něm válečnou hru. Když mu pod rukama vybuchl první tank, rozlehlo se to lesem jako... výbuch tanku. Ubral proto na hlasitosti a za chvíli už ho hra úplně pohltila.

Není nic otravnějšího než nudné postávání u mrtvoly.

5.

Spakovat si věci na dvoutýdenní dovolenou bylo stejně snadné jako při tom zvládnout sedmičku Irsaie a tři panáky Martini. Nepotřeboval jsem toho moc, nikdy jsem nebyl žádný modeman a na těch pár let, co mi ještě zbývají, to už asi nemá cenu rozjíždět.

Dvoje džíny, tři trika, jednu košili, mikinu, tenisky, bundu. Zubní kartáček, ústní vodu, pár kousků spodního prádla a třináctiraný Sig Sauer. Ne, ten raději nechám na svém místě v trezoru. Během dovolené mám strávit i několik dnů s Moničkou, a kombinace malého dítěte a pistole v jednom domě mě odjakživa děsí. Nejmocnější zbraní je přece kniha, řekl Čapek, takže jsem k těm několika kouskům oblečení přihodil nádherně ilustrované vydání Neználka, které jsem měl pro malou přichystané jako překvapení. Siga se možná dokonce úplně zbavím, stejně už jsem ho neprovětral roky a nač mít doma soukromou pistoli, když s sebou stejně každý den tahám služební. Tu jsem ovšem dnes při odchodu odevzdal Robertovi, během mé dovolené musí odpočívat v jeho trezoru. Takový je předpis. A já předpisy miluju, člověk má aspoň podle čeho jet a nemusí přemýšlet.

Ve čtyři odpoledne jsem mávl na Tonyho, který se ještě mořil se záznamem o našem zhola zbytečném výsledku v kriminále na Bytíze, bouchl jsem za sebou mříží na konci

chodby a vyrazil k metru. Do uší mi ze sluchátek řvala pecka Suffocation Blues od Black Pistol Fire a nějak mi v tu chvíli bylo podivně dobře. Myslím dobře na ten marast, ve kterém jsem se už přes rok plácal.

Doma jsem vzal Dustyho a jako dřív jsme spolu nakráčeli do parku pod naší ulicí. Ačkoli, úplně jako dřív to přece jen nevypadalo. Oba dva jsme byli o něco unavenější a otráskanější životem. Oba jsme trochu přibrali. A oba už jsme se neohlíželi za úplně každou samičkou, která prošla kolem. Dospěli jsme a zestárli.

Seděl jsem na lavičce a prohlížel si na telefonu zprávy, Dusty někde pobíhal, když mi najednou zazvonil příchozí hovor. Máma, potřebovala se rozloučit před odjezdem do lázní a znovu mi zopakovat, kde nechá klíč od domu. V pořádku, vždyť je mi teprve pětadvacet, až dospěju, přestane s tím. Dostal jsem instrukce ke klíči, rady, co mám jíst, abych nezemřel hlady a nakonec...

„Cože?“

„Vojta Farský, vždyť víš který.“

„No to vím, ale... Vlak?“

„Jo, srazil ho v noci vlak. Ne na přejezdu, zkracoval si cestu lesem. Byl prý...“ Máma se odmlčela a já úplně živě viděl, jak se rozhlédla kolem a pak ztišila hlas. „Byl prý opilý, ale strašně. Měl skoro čtyři promile.“

„No paráda,“ zamumlal jsem. S Vojtou Farským jsem vyrůstal. Mou první bábovičku na pískovišti mi rozšlápl on, stejně tak mi ve třinácti přebíral první holku. Nikdy jsme nebyli ti pokrevní kamarádi na život a na smrt, ale pár společných modřin jsme posbírali. V místě, kde ho podle mámy sejmul vlak, jsme jako kluci pokládali mince na koleje a pak je rozjeté na placku sbírali.

„V neděli je pohřeb,“ řekla. „Já už budu pryč, ale kdybys chtěl jít...“

Takže ke sbaleným věcem si musím přihodit ještě pár kousků oblečení navíc.

„Tak jo, mami, dík za zprávy. Užij si lázně, ahoj.“

Rozloučili jsme se a já zůstal civět kamsi do olýsalých keřů. Vojta nebyl první, komu jsem byl z našeho ročníku na pohřbu. Byli jsme Husákovy děti, plná třída capartů, na naši vesnici až nečekaná úroda. Z té spousty vrstevníků jich ale už dost odpadlo. Bouračka, nějaká ta rakovina, epilepsie. Teď je nám pětáctýřicet let, což je na některé věci zatraceně málo, a na jiné zase víc než dost. Kdy je vlastně správný věk na smrt? Nedávno jsem někde četl pozoruhodnou větu: Když žijete dost dlouho, stačí všechny zklamat. Možná je to ta nejmoudřejší věc, kterou kdy kdo napsal.

Zavola jsem na Dustyho a kupodivu přišel téměř okamžitě. Ploužili jsme se nahoru ulicí zpátky do bytu, kde na psa čekaly suchary a na mě Martini. Důvodem ke skleničce nebylo to, že zemřel Vojta, ale že já žiju. Čímž neříkám, co z toho je dobře a co špatně.

Vyjel jsem v devět ráno, sobotní dálnice byla o něco snesitelnější, než jak to bývá ve všední den, jinými slovy, byla o stupeň lepší než tragická. Rozkopané úseky a staveňišť jsem přestal počítat už po půl hodině a doufal jsem, že nebudu mít velké zpoždění. Měl jsem se cestou zastavit pro Moničku, a jestli je její máma v něčem přeborník, tak ve zvedání obočí, když mi má co vytknout. Bývala Ivana taková i dřív? Dnes už to ani nevím, jsme od sebe skoro pět let a kupodivu si pamatuju spíš své průšvihy a fauly než ty její.

V půl dvanácté jsem minul Brno a v poledne jsem o tři města dál jako obvykle zastavil před šedivým panelákem. V též vteřině jsem si vynadal do tupců a znovu nastartoval. Ivana, její nový manžel a moje Monička se nedávno přestěhovali do domku na okraji města, což znamená, že teď už zpoždění naberu určitě. Když jsem tam o chvíli později se zakvičením pneumatik brzdil, stála už malá venku a vyhlížela mě. Nakonec se to kupodivu obešlo bez významných

pohledů, Ivana se dokonce usmála. Samozřejmě že na Moniku, já si její úsměvy vybral po hrstech v prvních společných letech a na další roky už nezbylo. Moje chyba, ale asi to jinak neumím. Jestli je Ivana mistr světa ve zvedání obočí, já jsem rekordman ve ztrácení lidí, kteří mi pak v životě chybějí.

Necelá stovka kilometrů s Monikou za zády trvala déle než předchozích dvě stě padesát. Road movie s devítiletou dcerou je jedna z nezáživnějších věcí, které může člověk zažít. Pokud jí tedy seberete telefon, sluchátka a donutíte ji být tou malou holčičkou, kterou ve skutečnosti pořád ještě je. Benzínka, McDonald's a menu s hračkou, o kus dál ohrada s ovci, další benzínka a na ní sladkosti, to všechno prokládané naším neumělým zpěvem.

Do Mokřin, do vesnice, kde jsem se narodil a v pubertě po několika vydařených večírcích málem i zemřel na otravu alkoholem, jsme dorazili ve tři. Klíč od mámina domu byl jako obvykle pod druhým květináčem ze čtyř, které stály u zdi vedle dveří. I kdybych to nevěděl, někdo z místních mi to jistě poradí, tady si lidi vidí navzájem až do talíře.

Když jsme vešli, jako obvykle mi nejdřív padl pohled na zarámovanou fotografii hnědovlasého muže s knírkem. Koukal přímo do objektivu a svým nenapodobitelným způsobem se jedním koutkem úst usmíval. Když tu fotku uviděla Monika poprvé, byly jí asi tři.

„Z dědečka je andělíček?“ ptala se.

Andělíček? Spíš netopýr. Táta nebyl špatný chlap, jen mu někdy chyběla trpělivost. Třiapadesátkrát se pokusil dát pružinu do starých hodin a nakonec s nimi hodil o zeď. Někdy by se rozdál, jindy vybuchl kvůli banalitě. A navíc neuměl pít z malých skleniček, jak mi kdysi připomněl jeden z jeho kumpánů. Andělíček? I kdyby ho nějakým omylem vzali do nebe, za dva dny ho ženou schodištěm ke kotlům.

Ubytovali jsme se a Monika v tu ránu zmizela, měla kolem dost kamarádů, které potřebovala pozdravit. Ale tak

to tady chodí, vaše dítě v jednom domě snídá, jinde obědvá a na večeři na oplátku přivede tři haranty, o kterých kolikrát ani přesně nevíte, čím jsou. Malá moravská vesnice, jinak to ani být nemůže.

6.

Monika se mnou měla zůstat necelý týden, hned na úvod nás ale čekala ta nejméně příjemná záležitost. Tedy aspoň mě. Na pohřeb jsem ji brát nechtěl, já tam ovšem jít musel.

Ve tři hodiny začala v kostele mše za zesnulého. V černém obleku jsem stál až vzadu vedle zpovědnice a knězova slova mi šla jedním uchem dovnitř a druhým ven. Hlavou se mi honila spousta myšlenek a další by se mi tam už stejně nevešly.

Stovky lidí kázání na rozdíl ode mě poslouchaly. Baculatý pan farář Loczik, kterého do Mokřin poslali před lety od polských hranic, mluvil s měkkým přízvukem nejen o životě a smrti, ale především o muži, jehož ostatky ležely v hnědé rakvi jen kousek od něj. Vojtěch Farský, milující manžel a otec. Obětavý a laskavý, vždycky ochotný pomoci bližnímu. Bohabojný křesťan, který sice nenavštěvoval tento svatostánek pravidelně, ale o to víc si víru nesl v srdci.

Pamatuj, prach jsi a v prach se obrátíš.

Měl jsem za sebou podobných obřadů víc, než bych chtěl. Ještě jsem ale neslyšel smutečního řečníka, který by mluvil o tom, jaký byl zesnulý špatný člověk. Okamžikem smrti se ze všech stávají slušní lidé, na jejichž poklesky bychom měli hledět s pochopením a odpuštěním. V takové situaci si vždycky vzpomenu na Remarqueův Černý obelisk

s charakteristikou zemřelého pekařského mistra Niebuhra. Rodinného tyrana, který se v úmrtním oznámení mávnutím kouzelného proutku proměnil v dobrotivého, věrného, starostlivého a milovaného manžela, přestože ještě pár dnů předtím mlátil svou ženu před zraky sousedů koženým řemenem a malého syna v návalu vzteku vyhodil z okna jejich domu.

Vojta byl pekaři Niebuhrovi vzdálený tak, jak to jen jde, svoji rodinu skutečně miloval, ale ani on nebyl bez chyby. Jenže kdo z nás je? Jsem zvědavý, co bude farář jednou říkat nade mnou.

Kolem rakve prošel ministrant se zdobenou kaditelnicí na řetízku a pohupoval jí do stran. Začaly z ní stoupat bochánky kouře a já v tu chvíli poprvé zalitoval, že nestojím blíž. Vůni kadidla jsem vždycky miloval, skoro bych řekl, že to byl jediný důvod, proč jsem jako chlapec v kostele vždycky vydržel. I teď jsem zavřel oči a pokusil se nasát aspoň několik molekul prosyceného vzduchu. Ale byl jsem příliš daleko od oltáře, myšleno doslova i obrazně.

Všichni sedící povstali, na kůru se rozezněly varhany a vzápětí už se pod střechou kostela nesla píseň o spravedlivém Bohu a věčném životě na nebesích. O chvíli později se kněz i se dvěma ministranty postavili před rakev, několik mužů z příbuzenstva ji zvedlo a všichni se vydali k východu. Dav se před nimi rozestupoval a následně se řadil do smutečního průvodu.

Sledoval jsem zachmuřené tváře lidí. Většinu z nich jsem poznával, s některými jsme na sebe téměř neznatelně kývli. Přátelé, známí, širší rodina. Spolužáci ze základní školy, někteří v pětačtyřiceti už i s malými vnoučaty. Napadalo mě, jestli vypadám stejně staře jako oni, a zároveň jsem si na to raději zakazoval odpovídat.

Z kostela jsem odešel jako jeden z posledních a venku se ocitl až na samém konci téměř dvousetmetrového průvodu. V jeho čele šli chlapi z místní dechovky a vyhrávali

smuteční marš, za nimi se ploužila tmavá dodávka s Vojtovou rakví a tu následovala nejbližší rodina. Celý zbytek Mokřin pak šel za nimi. Od kostela ke hřbitovu je to něco přes kilometr a teprve po více než půlhodině se lidská masa rozlila na štěrkem vysypané cestičky mezi hroby, kde utvořila nepravidelný kruh kolem Vojtova hrobu.

Pozoroval jsem čtyři urostlé muže, jak spouštějí hnědou rakev do země, a ve vzduchu jsem cítil podivnou vůni. Nevím, jestli za ni mohly rašící listy bříz, kterých je náš hřbitov plný, nebo počínající déšť. Ale já v té směsici cítil nový život, což bylo na tom místě a v tu chvíli víc než paradoxní.

U čerstvého hrobu přijímali kondolence dvě ženy a jeden muž. Lidé jim opakovaně tiskli dlaně, stonásobně drmolili tytéž fráze, tatáž slova bez skutečného obsahu. Já se k nim blížil také, rozhodnutý, že nic říkat nebudu a jen jim potřesu rukou. Jestli je někdy zbytečné mluvit, tak právě na pohřbu. Člověk nemůže říct nic, co by truchlící utěšilo, všechno jim jen rozdírá rány.

Už jsem byl téměř u nich a konečně jim uviděl do tváře. Vojtova žena Kateřina, dcera Lidka a syn Dan. Katku jsem samozřejmě poznal, děti pro mě ale byly velkou neznámou. Nevzpomínám si, že bych je dříve viděl, možná když byly menší. Teď šlo o dospělé lidi, oběma minula dvacítka a já pro ně byl cizinec stejně jako oni pro mě. S Katkou to bylo jiné, znali jsme se odjakživa.

Když jsem se dostal až k nim, zvedla ke mně uslzené oči. Podal jsem jí ruku a jen jsme na sebe kývli, víc nebylo potřeba. Lidka přijala mou kondolenci s pohledem upřeným kamsi za hřbitovní zeď, zato Dan mi stiskl dlaň tak, až jsem se málem prohnul v kolenou. Byl štíhlý v pase, o půl hlavy vyšší než já a o jedny ramena širší. Voják z povolání. Podle toho, co jsem slyšel, má na starosti nějaký sklad, ale evidentně leží dost často i pod činkami.

Cestou ze hřbitova jsem potkal skupinku bývalých spolužáků a vrátil se s nimi. Aleš, brněnský stavební inženýr, Borek, velkoobchodník se dřevem tady v Mokřínách, kamarád Marek, kterému se v Praze zabil bratr a já mu dodnes tajím, kdo je za to zodpovědný. Instalatér Olda, zedník František, právník Jarmil. S těmito i mnoha dalšími jsem se potkal na hřbitově a pak i v hostinci u kostela, kam jsme zapadli napít se na Vojtovu památku.

Chvilí nás u stolu sedělo pět, o něco později patnáct, pak někteří zase odešli. Měnily se osoby, nikoli však kulisy nebo důvod k alkoholové smršti. Někdo zmizel po svých, další se nechal odvést kumpánem, který pil o něco míň. Byla už dávno tma, když jsem se ocitl venku před podnikem i já s posledními zbývajícími, Borkem a Juliem, naším obecním řezníkem. Stáli jsme venku a kouřili, dokonce i já si výjimečně zapálil, abych netrhal partu. Nebyli jsme opilí, jen jsme plkali, možná o starých časech, možná o našich životech, bůhví. Já přitom oknem zahlédl Jirku Myškeru, odjakživa zvaného Myška, který seděl v rohu výčepu a bez zájmu okolí popíjel ze skleničky s očima zabodnutýma kamsi do zdi. Zajímavé bylo, že jsem si ho celou tu dobu uvnitř nevšiml. Neviděl jsem ho ani na pohřbu, ale přehlédnout ho mezi těmi stovkami lidí bylo víc než snadné.

„Tak slyšíš?“ vytrhl mě od pohledu na Myšku Julkův hlas. „Ptáme se, jestli přijdeš.“

Neslyšel jsem, museli mi to zopakovat. Borek v sobotu pořádá na statku, kde sídlí jeho firma, zabíjačku. Je to už léta zvyk, může přijít, kdo chce, většina jeho zaměstnanců jsou stejně místní. Julek čuníka zapáchne, celý den se v kotlích na dvoře statku dělají jitrnice a jelita, peče se maso, popíjí slivovice. Vlastně takový lokální jarmark, kde chybějí už jen stánky s Vietnamci a kolotoče.

„No jasně, že přijdu,“ zamumlal jsem, i když mi to takhle pár hodin po Vojtově pohřbu připadalo až morbidní.

Za pár chvil kolem nás prošla Julkova žena a on se s námi rozloučil. Zavtipkoval něco o manželských povinnostech, a to mi přišlo morbidní ještě víc.

„Tak co, vypadneme už taky?“ zeptal se Borek. Pokrčil jsem rameny. Vlastně jsem nikam nepospíchal, Monika měla přespat u příbuzných s jejich dětmi, ale zároveň jsem ani nevěděl, jestli mám ještě chuť něco pít. Pak jsem si znovu všiml Myškovy osamělé tváře v koutě restaurace. Ostatní se uvnitř bavili, gestikulovali, překřikovali se, jen on jako by byl duchem někde úplně jinde.

„Asi ještě zůstanu,“ řekl jsem Borkovi. „Půjdu pozdravit Myšku, ani jsem si ho doteď nevšiml.“

„Myšku?“

„No jo, vlastně si ani nevzpomínám, kdy jsem s ním mluvil naposled.“

„Nějak nevím, jestli se s tebou bude chtít bavit, Miko. Možná ho radši nech být, má toho všeho až nad hlavu.“

Toho všeho? V jeho hlase jsem zaslechl zaváhání, které najednou nevěstilo nic dobrého.

„Proč by se se mnou neměl chtít bavit? Vždyť ho chci jen pozdravit a zeptat se, jak se má.“

Borek se na mě chvíli díval, pak zaklonil hlavu a kouř z cigarety vyfoukl kolmo k obloze.

„Ty to nevíš?“ zeptal se.

Nechápal jsem. „Co mám vědět?“

A pak Borek řekl něco, z čeho mě zamrazilo.

„Myška byl přece mašiníra toho vlaku, který přejel Vojtu.“